

Sveriges Energiting 2007

09.00 Registrering och kaffe

INLEDNINGSPROGRAM

Moderator: Nedjma Chaouche

10.00-10.15 **VÄLKOMMEN**

Thomas Korsfeldt, GD Energimyndigheten

10.15-10.45 **INLEDNINGSANFÖRANDE**

Maud Olofsson, Näringsminister

10.45-11.15 **Underhållning**

11.15-12.30 **DEBATT**

Energieffektivisering och effektivare energianvändning

-drivkrafter för ökad tillväxt, högre sysselsättning, bättre miljö, regional utveckling...?

Medverkande

Moderator: Nedjma Chaouche

Maud Olofsson, Näringsminister

Bo Källstrand, VD Svensk energi

Lena Torell, VD IVA

Prof. Lars Kristoffersson, Världsnaturfonden (inbjuden)

Tid

Tisdagen den 20 och onsdagen den 21 mars 2007

Plats

Stockholmsmässan, Mässvägen 1, Älvsjö

Anmälan

Anmälan kan göras på vår hemsida www.sverigesenergiting.se eller genom att skicka in bifogade anmälningstalong (vår adress finns på talongens

baksida). Faktura kommer att skickas till den adress Du angivit på Din anmälan. Sista anmälningsdag är den 15 mars 2007. Anmälan är bindande.

Deltagaravgift

För båda dagarna är priset 3 950 kr exkl. moms och för en dag 2 900 kr exkl. moms.

Middag och underhållning

En gemensam middag med underhållning anordnas i Blå Hallen Stockholms Stadshus kvällen den 20 mars. Är Du intresserad av att delta i middagen markerar Du detta på Din anmälan. Middagen kostar 580 kr exkl. moms.

Ytterligare information

Du kan nå oss på följande sätt:

e-post: info@sverigesenergiting.se

telefon: 013-12 85 09

fax: 013-13 76 89

Hålltider

Dag 1

10.00 - 12.30 Inledning

12.30 - 13.30 Lunch

13.30 - 15.00 Sessioner

15.00 - 15.30 Kaffe

15.30 - 18.00 Sessioner

Dag 2

09.00 - 09.45 Inledning

09.45 - 10.15 Kaffe

10.15 - 12.00 Sessioner

12.00 - 13.00 Lunch

13.00 - 15.00 Sessioner

15.00 - 15.30 Kaffe

15.30 - 17.00 Sessioner

Marknad och försörjning

20 mars 13.30

SESSION 1

13.30-18.00

Energimarknadsinspektionen arrangerar:

Elmarknaden ur konsumentens perspektiv

Moderator: Peter Fritz, EME Analys

Vad tycker hushållskunden?

- representanter för kundföreträdare

Vad svarar energiföretagen?

- representanter för energiföretagen

Paneldebatt

Kaffe 15.00-15.30

Elmarknaden ur den stora kundens perspektiv

Vad tycker de elintensiva industriföretagen?

- representanter för kundföreträdare

Vad svarar elproducenterna?

- representanter för elproducenterna

Vad anser Svensk energi?

- representant för Svensk Energi

Paneldebatt

SESSION 2

13.30-18.00

Vindkraftsmarknaden i Världen och Sverige

Ordförande: Lennart Värmbj, Vindkraftssamordnare.

Vindkraften i Europa och i Världen

Christian Kjaer, VD European Wind Energy Association

Vindkraft - Från miljöpolitisk förhoppning till näringspolitik

Tomas Kåberger, Utvecklingschef Talloil, Professor i internationella hållbara energisystem

Regeringens syn på vindkraften

Anders Nyberg, Politisk sakkunnig Energifrågor, Näringsdepartementet

Kaffe 15.00-15.30

Hur mycket vindkraft blir det i Sverige och var byggs den? Branschens bedömningar av möjlig och trolig utveckling av marknaden

Matthias Rapp, Branschorganisationen Svensk Vindkraft

E.ON som vindkraftsaktör i Sverige och i Världen

Lennart Fagerberg, VD E.ON Vind Sverige AB

Vindkraft ger el till förutsägbar kostnad för basindustrin

Anders Lyberg, VD basindustrins vindkraftsbolag VindIn AB

Vindkraft ger el till hyresgästerna

Bo Strandberg, VD Wallenstam Energi

Hur mycket vindkraft blir det med befintliga styrmedel?

Tobias Persson, Energimyndigheten

En vindkraftssamordnares erfarenheter: Kan vi bygga där det blåser?

Ewa Hedkvist Petersen, Vindkraftssamordnare

Paneldiskussion

Klarar vi av dessa planer på vindkraftsutbyggnad? Vad är hindren och vilka är konkurrenterna?

Panel med föredragshållare -

Diskussionsledare Prof. Lennart Thörnqvist

SESSION 3

13.30-18.00

Nordens framtida energisystem

Martina Krüger, Greenpeace

Debate on the future of the European deregulated electricity market

Ragnar Hörndahl, Vattenfall Power Consultant

Swedish industrial and energy supply measures in a European system perspective

Louise Trygg, Energisystem, Linköpings universitet

Kaffe 15.00-15.30

Bioenergi - från lokal ambition till global affär

Henrik Lundberg, Talloil AB

Industrifondens syn på kommersialisering och finansiering av tillväxtföretag i energitekniksektorn.

Anders Eklund, Industrifonden

Investeringar i ny kraftproduktion

Elsa Widding, Retea

Marknad och försörjning

20 mars 13.30

SESSION 4

13.30-18.00

Försörjningstrygghet på lokal nivå

Sessionens syfte

Informera om intressant utveckling för att säkra el- och värme-försörjning på lokal nivå. Diskutera resultat. Uppmuntra till ökade aktiviteter i fler kommuner och län
Privat-offentlig samverkan - ökar tryggheten i energiförsörjningen

Säkring av samhällsviktig verksamhet i Ludvika

Börje Karlsson, Ludvika kommun

Hur man bygger ett modernt reservkraftnät i Gnesta

Göran Benedicks, Gnesta kommun

Ö-drift och reservkraftstrategi i Ljungby

Christer Langner, konsult

Samarbete med kommunala energirådgivare

Roger Gunnarsson och Åsa Karlsson, Energikontor Sydost

Säkring av samhällsviktiga verksamheter Växjö

Bo Tenland, Växjö kommun

Avtal för att säkra samhällsviktig verksamhet i Eskilstuna

Ragnar Smittberg, SecLink AB

Kaffe 15.00-15.30

Styrning av el vid elbrist

Presentation av Energimyndighetens förslag

Mats Ekeblom, EME Analys AB

Går det att ta fram en prioriteringslista?

Erik Nordlund, Skellefteå kommun

Teknik för att styra el – Erfarenheter från PRIOETT i Karlskrona

Mats Persson, Karlskrona kommun

SESSION 4 forts.

Fjärrvärme

Problem i fjärrvärmerna vid elavbrott

Stig Lindkvist, Skellefteå Kraft AB

Nya rön om fjärrvärme vid elavbrott

Harald Andersson, E.ON.

Nya möjligheter till reservkraft i fjärrvärme

Magnus Lindén, EME-Analys AB och Fredric Stany, 4C Strategies AB

Avslutande diskussion

SESSION 5

13.30-18.00

Ryssland en ny stormakt Inledning

Urban Bergström, Energimyndigheten

Utvecklingen i Ryssland, problem och möjligheter inför framtiden

Elisabeth Hedborg, frilansjournalist och fd utrikeskorrespondent Moskva

Rysk säkerhetspolitik

Associate Professor Bertil Nygren, Försvarshögskolan

Kaffe 15.00-15.30

Rysk olje- och gaspolitik

Robert L Larsson, FOI

Energipolitik i de forna Sovjetrepublikerna

Vladislav Savic, frilansjournalist fd korrespondent i Moskva.

Frågestund

SESSION 6

13.30-18.00

Tänkbara konsekvenser för energisektorn av klimatförändringar

Ordförande: Bengt Hanell, Elforsk & Jenny Gode, IVL

Trygg energiförsörjning

Mikael Toll, Energimyndigheten

Elforsks projekt kring konsekvenser för energisektorn av klimatförändringar

Bengt Hanell, Elforsk

Klimatscenarier för energisektorn

Gunn Persson, SMHI

Klimat- och sårbarhetsutredningen

Christina Frost, Klimat- och sårbarhetsutredningen

Konsekvenser för elnätet

Love Lundström, Vattenfall Power Consultants

Konsekvenser för vattenkraften

Per Larsson, Vattenfall Utveckling AB

Kaffe 15.00-15.30

Konsekvenser för biobränsle- och naturgasförsörjningen

Jenny Gode, IVL Svenska Miljöinstitutet

Konsekvenser för vindkraften

Gunnar Hovsenius, Hovsenius Konsult AB

Konsekvenser för energianvändningen

Johan Axelsson, Vattenfall Power Consultants

Ett energiföretags arbete med anpassning till klimatförändringar

Karin Larsson, Jämtkraft

Resultat från det nordiska projektet Climate and Energy

Sten Bergström, SMHI

Marknad och försörjning

20 mars
13.30

Styrmedel, klimat och miljö

SESSION 7

13.30-18.00

Marknadsdag Venture investeringar inom energiområdet

Ordförande: Sven Otto Littorin (inbjuden)

Inledning - Energi som tillväxtområde

Sven Otto Littorin, Arbetsmarknadsminister

Energi, marknad och riskkapital i ett europeiskt perspektiv

Esko Aho, SITRA, (inbjuden)

Affärslogiken inom energiområdet

Stefan Jakélius, Energimyndigheten

Kaffe 15.00-15.30

Industrifondens finansiering av tillväxtföretag i energisektorn

Anders Eklund, Industrifonden

Marknaden för Venture investeringar i Sverige

Mikael Fjällström, Energimyndigheten

Investeringsklimatet på amerikanska marknaden

Katarina Bonde, Affärsängel, Styrelseproffs och VD för Ysäter AB

Investeringsstrategi för Clean Energy

Endre Krogsrud, Energy Future Invest

SESSION 8

13.30-18.00

Alternativa drivmedelsmarknaden idag och om 10 år

Inledning

Alice Kempe, Energimyndigheten

Etanol från spannmål

Kenneth Werling, Lantmännen Agroetanol

RME

Sören Eriksson, Preem

FT-diesel

NN (to be confirmed)

Biogas och Hythane

NN, E.ON

El till plug-in hybrider utmärkt komplement till andra generationens drivmedel?

Johan Tollin, Vattenfall

Kaffe 15.00-15.30

Handel med alternativa drivmedel ur SEKABS perspektiv

Stig-Gunnar Eriksson, SEKAB

Handel med alternativa drivmedel ur TallOils perspektiv

Henrik Lundberg, TallOil

Strategier för uthålliga transporter nu och i framtiden, Stockholms Lokaltrafik

NN, SL

Jordbruksutredningen

Anders Lundin

Refuel

Julia Hansson

SESSION 9

13.30-18.00

Klimateffekten - utmaningar och lösningar

Moderator: Nedjma Chaouche

Vad händer med klimatet?

Pär Holmgren, Meteorolog Sveriges Television

Sternrapporten - Vad kommer klimateffekten kosta?

Siobhan Peters, huvudsekreterare Sternrapporten (inbjuden)

Hur lyckades vi med Kyotoprotokollet och vad måste en framtida klimatregim innehålla?

Bo Kjellén, fd chefsförhandlare, nu expert SEI

USA:s internationella (och nationella) klimatpolitik och vad krävs för att USA ska delta i en framtida klimatöverenskommelse?

Jonathan C. Pershing, fd chefsförhandlare för USA, nu expert WRI (inbjuden)

Kaffe 15.00-15.30

Kinas energi- och klimatpolitik och vad krävs för att Kina ska delta i en framtida klimatöverenskommelse?

Karl Hallding, SEI

EU:s klimat- och energistrategi

Juergen Lefevere, Europeiska kommissionen (inbjuden)

Konkreta företagsinitiativ på kort och lång sikt

Arne Mogren, Vattenfall

Svenskt engagemang i framtida internationellt klimatsamarbete

Ulrika Raab, ledamot CDM-styrelsen, Energimyndigheten

Ny svensk klimat- och energilagstiftning?

Kristina Forsbacka, Wistrands advokatbyrå

Paneldebatt - Vilka steg måste tas för att minska klimateffekten?

SESSION 10

13.30-18.00

Biobränslen för framtiden, hur då, hur mycket, till vad

Vi ventilerar frågor som väcks t ex genom oljekommissionens rapport, nationella och internationella aktiviteter på drivmedels- och klimatområdet, mm.

Biomassan i ett globalt perspektiv

NN

Potentialbedömningar enligt oljekommissionen – antaganden och förutsättningar. Hur realistisk är potentialen? Vad krävs?

NN

Bränslen från skogs- och jordbruk. Potentialer beroende på hur man räknar

NN

Vad säger skogsutredningen om bioenergi och klimat

NN

Hur landar biobränsleproducenten i den praktiska verkligheten?

Christer Segerstéen

Kaffe 15.00-15.30

Biobränslen och miljömålen.

Vilka bränslen klarar målen och hur?

Gustaf Egnell, SLU

Vad är effektiv bioenergi? Som man frågar får man svar!

Pål Börjesson, LTH

Hur kombineras bio- och fossilbränslen på effektivt sätt i energisystemet?

Leif Gustavsson, Mittuniversitetet

Bioenergi, från lokal ambition till global affär

NN

Framtiden för pellets – tillgång, råvaror, användning

Tomas Isaksson, PiR

SESSION 10 forts.

Debatt (moderator Herman Sundqvist, Sveaskog) - Bland annat

-Från konkurrens om råvaran till symbios?

-Biobränslen till vad - klimatmålet eller försörjningstryggheten?

-Regional bränsleförsörjning i framtida klimat

-Är import av fasta och flytande biobränslen en hållbar lösning för framtiden? Tillgången, miljö, kostnaderna...

SESSION 11

13.30-18.00

Teknikutveckling - kiselkarbid

Ordförande: Jonas Wallberg, Vinnova

Halvledarmaterialet kiselkarbid - vårt "svenska" material som ger förutsättningar för ett energieffektivare samhälle

Mikael Östling, KTH

Kiselkarbid - ett effektivare halvledarmaterial för framtidens kraftelektronik

Peder Bergman, Norstel AB

Kiselkarbid transistorer för framtida praktiska applikationer

Bo Hammarlund, TranSiC AB

Kaffe 15.00-15.30

Kiselkarbid under huven

- inledande testresultat

Mats Alaküla, Lunds Tekniska Högskola

Kontroll av förbränning med kiselkarbidbaserade gas-sensorer ger högre effekt och lägre emissioner

Anita Lloyd Spetz, Linköpings universitet

Energibesparingar i telekom-system med ny mikrovågs-elektronik?

Niklas Rorsman, Chalmers Tekniska Högskola

Kiselkarbid kommersiell produkt eller forskningsområde?

Heinz Lendenmann, ABB

Energität och kostnadseffektiv kraftelektronik för fordons-tillämpning

Lars Hoffmann, Saab Automobile AB

SESSION 12

13.30-18.00

Solceller – Senaste nytt om marknad och teknik

Inledning

Maria Hall, Energimyndigheten och Monika Adsten, Elforsk

Solceller i Sverige och världen – en överblick

Ulf Malm, IEA PVPS Task 1

Stödet för solceller på offentliga byggnader – syfte, utformning, resultat och framtid

Erik Thornström, Näringsdepartementet

Resultat av solcellsstödet och exempel på installationer

Linus Palmblad, Energibanken AB

Marknadsstöd för solceller i

Sverige – nästa steg

Björn Sandén alt Staffan Jacobsson, Chalmers

Kaffe 15.00-15.30

Intryck från solcellsinspirationsresa till Österrike och Schweiz

Marja Lundgren, White arkitekter

Tyskland investerar stort i solcellstillverkning

Jonas Malmström, Q-cells

CIGS-solceller; tunna filmer på stora ytor. Forskning för nästa generation

Marika Edoff, Uppsala universitet

Grätzelsolceller

Anders Hagfeldt, KTH

Plastsolceller

Olle Inganäs, Linköpings universitet

Vattenkylda solceller som genererar el och värme samtidigt

Joakim Byström, Arontis

SolEI-programmets pris till Sveriges bästa solcellsanläggning

Maria Hall och Monika Adsten

Summering av eftermiddagen

Maria Hall och Monika Adsten

SESSION 13

13.30-18.00

Förbättrad energistatistik i bebyggelsen

Ordförande: Heini-Marja Suvilehto, Energimyndigheten

Elmätning i bostäder sammanställning av preliminära resultat

Peter Bennich, Energimyndigheten

Beteendestudier "Hur och varför använder vi alla apparater hemma?"

Anna Green, Linköpings universitet, Temainstitutionen

Hur använder vi belysningen i våra hem?

Helena Krantz, Linköpings universitet, Temainstitutionen

Mätning av kall- och varmvattenförbrukning i åtta hushåll

Anna Johansson, Energimyndigheten

Kaffe 15.00-15.30

eNyckeln – en databas för jämförelse av energianvändning för flerbostadshus och lokaler

Zinaida Kadic, Energimyndigheten

eNyckeln och energideklarationer

Magnus Bengtsson, Boverket

Resultat från STIL2; energibesiktningar i skolor och förskolor

Heini-Marja Suvilehto, Egil Öfverholm Energimyndigheten

Resultat från STIL2: inomhusmiljön i de besiktigade skolorna och förskolorna

Magnus Bengtsson, Boverket

Sammanfattning av sessionen

Heini-Marja Suvilehto

SESSION 14

13.30-17.00

Värmemarknaden

Hur ser marknaden ut

Olle Mårdsjö, Manergy

- Branschernas planer
- Värmepump
- Pellets
- Fjärrvärme

Värmemarknaden - Finns det en värmemarknad?

- Kund från villasidan NN
- Kund från näringslivet NN
- Fjärrvärmeleverantörer NN

Reko fjärrvärme – en framgångssaga

NN

Kaffe 15.00-15.30

15.30-17.00

Fjärrvärmens och omvärlden

- Konverteringsbidraget – vilken påverkan hade det?
- Elen och värme
- Individuell mätning – ett kommande krav?
- Fjärrvärmeleverantör
- Fjärrvärmekund.

SESSION 15

13.30-18.00

Trådlös Teknik (Sensorer, nätverk, ZigBee, UWB, och RFID)

Ordförande: Shaofang Gong, LiU, Thiemo Voigt, SICS

Trådlösa sensornät - energieffektiva byggnader och WISENET

Thiemo Voigt, SICS, Kista

Effektiv energianvändning i hemmet med ZigBee sensor nätverk

Qin-Zhong Ye, Linköpings Universitet, Norrköping

Hur kan trådlös korthållskommunikation påverka energisektorn

Per-Arne Wiberg, Free2move AB, Halmstad

ZigBee och kraftgenerator

Åke Ländin, Siemens AB, Finspång

Kaffe 15.00-15.30

Projektet HOMES – energieffektivitet för alla

Bo Lincoln, TAC AB, Malmö

Aktiv följning av gods

för effektivare transporter

Tony Larsson, Högskolan i Halmstad

UWB för trådlös och höghastighets dataöverföring

Magnus Karlsson, Adriana Serban, Linköpings universitet, Norrköping

Antennintegrerad radio för sensor tillämpningar

Henrik Kratz, Uppsala Universitet

Wireless Mesh Networks for the Energy Industry

Andreas J. Kassler, Karlstads Universitet

Kontroll och styrning av inomhusklimat i kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Tor Broström, Högskolan på Gotland

Trådlös teknik – en överblick

Shaofang Gong, Linköpings universitet, Norrköping

Effektivisering

20 mars
13.30

SESSION 16

13.30-18.00

Energieffektivare produkter via direktiv och märkning

Inledning

Helena Ahlkvist Johansson, Energimyndigheten

EU:s handlingsplan för energieffektivisering - Energimärkning och Ekodesign.

Randall Bowie, EU-kommissionen

Hur påverkas svenska företag av Ekodesigndirektivet?

Ellinor Kruse, Teknikföretagen

Grönare vitvaror- den obligatoriska energimärkningens betydelse för produktutvecklingen

Helena Ahlkvist Johansson, Energimyndigheten

Kaffe 15.00-15.30

Behövs det Svanmärkta värmepumpar?

Marianne Pettersson, SIS-miljömärkning

Frivillig energimärkning av fönster - samverkan mellan myndighet och tillverkare

Hans Thulin, VD TanumsFönster

Varför siktar Europa mot stjärnorna? Energy Star

Egil Öfverholm, Energimyndigheten

Avslutande diskussion

SESSION 17

13.30-18.00

Energieffektivisering i industrin

Ordförande: Karolina Petersson, Energimyndigheten

Energieffektivisering i industrin

– en utblick från regeringen

Per Högström, Näringsdepartementet

Tillsyn enligt miljöbalken, ett

verktyg för ökad

energieffektivisering

Hanna Bergman, Länsstyrelsen Dalarna

Kaffe 15.00-15.30

Länsstyrelsernas

energikartläggningsprojekt

Ingela Höök, Miljösamverkan Sverige

PFE – programmet för energieffektivisering i energiintensiv industri, första resultaten från industrin

Karolina Petersson, Energimyndigheten

Styrmedel för energieffektivisering inom industrin

Jamil Khan, Lunds universitet

Energieffektivt företagande i Norrbotten

Maria Lindahl och Tord Pettersson, Norrbottens energikontor AB (Nenet)

Avslutande diskussion

SESSION 18

13.30-18.00

Skärpta mål och nya krav - Hur agerar byggsektorn inför kraven på minskad energianvändning?

Moderator: Anna Sander, Miljö- o samhällsbyggnadsdepartementet

Inledning

Anna Sander, Miljö- o samhällsbyggnadsdepartementet

20% till 2020 och 50% till 2050

- vad gör staten för att vi ska nå dem?

NN, Näringsdepartementet

EU's aktionsplan för energieffektivisering - fokus byggnader

Randall Bowie, DG Tren

Hur har utvecklingen sett ut och vad kan vi göra för att bryta trenden?

John Holmberg, Göteborgs Universitet

Kaffe 15.00-15.30

Hur förändrar vi dagen arbetsätt för ökad kvalitet och energieffektivitet - från ord till handling

Catarina Warfinge, LTH

Vem visar vägen - offentlig sektor en nyckelaktör på arenan

Hans Nilsson, Four Fact

Investeringar på kort eller lång sikt - Vem och vad styr beslutens inriktning?

Myndighetens roll

Lise Langseth, Boverket (inbjuden)

Arkitekt / konsult - konsultens roll

Catarina Warfinge, LTH

Byggherre

Svenska Bostäder (Poseidon)

Entreprenör

NN, Skanska ombyggnad

Förvaltare

Willy Ossiansson, Karlstad Bostads AB

Hyresgäst/Brukare

NN, Hyresgästernas Riksförbund

Frågor och summering

Anna Sander, Miljö- o samhällsbyggnadsdepartementet

Effektivi- sering

20 mars 13.30

SESSION 19

13.30-18.00

Organiserat av Föreningen Sveriges
Energirådgivare, FSE och
EnergiEffektiveringsFöretagen

Effektivare Energianvändning

– Sveriges nya basindustri

Från produkt till funktion

Effektivare Energianvändning

– Grundbulten för hållbara

system och företag,

Hans Nilsson, FSEffektivare produkter

(exempel, potential och hinder)

- **Apparater**, Anna Johansson,

Energimyndighetens Testlab

- **Isolering**, Claes-Göran Stadler, Swedisol

- **Kyla**, Anders Ekdahl, Kylentreprenörerna

- **VVS-teknik**, Energilager, Signhild Gehlin

VVS Tekniska Föreningen

- **Solskydd**, Anders Hall, Solskydds-

förbundet

- **Belysning**, Tommy Govén, Belysnings-
branschen/Fagerhult

- **Elmotordrifter**, Bo Andersson, Emotron

- **Energitjänster som produkt**,

Frank Johnsson, Siemens

Kaffe 15.00-15.30

Brukaren som problem

och lösning (goda exempel, prioriteringar,
läge, potential)

- Energieffektivitet, verksamheter och människor

– kan de samexistera?

Karin Engvall, Uppsala Universitet

- **Fastighetsägare**, Per Forsling,

Fastighetsägarna Stockholm

- **Hyresgäster**, Inger Bertilsson, SLU,

Uppsala

- **Kommuner**, Jan Lemming, Uppsala

SESSION 19 forts.

- **Butiker**, Roland Jonsson, FSE/Preem

- **Industrier**, Louise Trygg, Linköpings
tekniska högskola

Drift och underhåll.

- Driftoptimering, Per Wickman, Aton teknik-
konsult AB

Sessionen fortsätter 21 mars som session
59

SESSION 20

13.30-18.00

Energieffektivisering

i vardagslivet

Forskningsprogrammet Energi,

IT och Design

Peter Nygårds, programrådsordförande

Design och energieffektivisering

i vardagslivet

Henrik Otto, designchef, Electrolux AB

AMR -- a revolution?

Philip Lewis, professor University of Vaasa

Kaffe 15.00-15.30

Individuell mätning

Ett samtal om möjligheterna till energieffek-
tivisering med AMR (fjärravläsning)

Samtalsledare: Peter Nygårds

Anders Hedenstedt, Göteborgs Energi

Patrik Nilsson, Fortum

Erik Nordgren, Vattenfall

Karin Jarl-Månsson, E.ON

Marcus Remmerfors, Öresundskraft

Jussi Karlgrén, SICS

SESSION 21

16.00-18.00

ENERGI och DESIGN

– att tydliggöra energi

-Vilka krav har elkonsumenten på kommunikationen med el- bolaget?

Karin Mårdsjö-Blume, docent, prefekt

LiU och Inger Lindstedt, docent, Malmö
högskola.

-Integrering av hållbarhets- aspekter vid produktutveckling

Göran Broman, Professor och

programansvarig för SPIRIT vid Blekinge
Tekniska Högskola

SPIRIT har målet att utveckla,
sprida och implementera opera-
tiva stödmeter och verktyg för
hållbar produktinnovation.

-Om att kommunicera osynlig el

Renée Josefsson, Vattenfall AB

El är en produkt som är svår att
åskådliggöra och är dessutom
något som konsumenten inte re-
flektar över. Hur arbetar
Vattenfall med kommunikation?

-Medvetna satsningar för att ändra attityder och livsstilar

Erika Augustinsson, Global utmaning

-WATTCH – fjärravläsning och nya tjänster

Christina Öhman, projektledare, Interactive
Institute/Power

Wattch engagerar och belönar
människor att använda mindre
energi

-Att sälja funktion istället för produkter

Magnus Enell, CEO and Adjunct Professor
Sustainable Business Hub AB

Vi går från en ekonomi baserad på
materiella produkter till försäljning
av funktioner och tjänster. Vilka
funktioner talar vi om?

Effektivisering

20 mars
13.30

Samhällsbyggnad

SESSION 22

13.30– 16.30

Producentpåverkan genom provningar

Ordförande: Anders Odell

Vem tjänar på provningar – producenter eller konsumenter

Anita Aspegren, Energimyndigheten-Testlab

Värmepumpar – kvalitetssäkring av värmepumpar viktigt konsumentkrav

Monica Axell, SP

Värmepumpar,

– värmefaktor, COP, rumsuppvärmning, tappvarmvatten och årsverkningsgrad.

– forskning och utveckling inom tappvattenproduktion.

Adam Fjaestad, Thermia Värme AB

Värmepumpar – kapacitetsreglerade värmepumpar, forskning pågår

Fredrik Karlsson, SP

Värmepumpar i framtiden – hot eller möjligheter

Martin Forsén, SVEP

Kaffe 15.00-15.30

Pelletsteknik – visioner & framtid

Bengt-Erik Lövgren, ÅFAB

Pelletspannor

– senaste tekniken

Robert Ingvarsson, Janfire

Pelletsbranschen – tillgång och efterfrågan

Staffan Lundegårdh, Pellsam

SESSION 23

13.30-18.00

Energiinstitut i samverkan med näringsliv/samhälle och Universitet/Högskolor för kommersialisering och implementering

Moderator: John Rune Nielsen, SP

I. Introduktion

Starka institut för konkurrenskraft och hållbar tillväxt

Claes Bankvall, SP

Sveriges energiinstitut, resurs i samverkan med universitet och högskola

Claes Tullin, SP

II. Kommersialisering av kunskap – några exempel

Pellets- en succéhistoria

Ulf Wikström, KMP/Claes Tullin, SP

Agrodiesel 15, Utvecklingen av en ny produkt på drivmedelsområdet

Bengt Håkansson, Lantmännen Energi

AB/Bengt Kronberg, YKI

Gårdsbaserad elproduktion från biogas/exemplet Hagavik i Skåne

Krister Andersson, Lantbrukare/Mats

Edström, JTI

Kaffe 15.00-15.30

Hur "övergripande simulering" hjälper SSAB med energieffektivisering samt miljö- och kostnadsbesparingar

Mathias Thorén, SSAB/Magnus Andersson, IVL

Ozon för ytdesinficering – teknik med energipotential

Anders Göransson, Tetra Pak Processing Systems AB/Ulla-Karin Barr, SIK

Från energieffektivare tillverkning till effektivare produkter

Matti Weineland, AB Gustavsberg/Åsa Wahlström, SP

Effektivare värmepumpar

Roger Johnsson, Nibe/Monica Axell, SP

III. Samverkan med Högskolan Samverkan mellan Chalmers och instituten

Bertil Petterson, CEC

IV. Sammanfattning och Diskussion

John Rune Nielsen, SP

SESSION 24

13.30-18.00

Välkommen till framtiden.

Solsamhället i sikte - hur ser det ut?

Ordförande: Sara Bjursell, Energimyndigheten

Kommer det framtida (sol)samhället i grunden bli annorlunda än dagens?

Vad får billigare energi och ett över världen jämnare utbud av energi för konsekvenser globalt och vad skapar det för möjligheter för utvecklingsländerna? De här frågorna kommer att belysas ur tre perspektiv under sessionen. Fokus, teknik och samhälle:

Kulturella aspekter i ett samhälle byggt på solenergi. Vilka möjligheter och problem skulle uppstå?

Lars Ingelstam, professor emeritus i Teknik och social förändring

Staden i solsamhället. Hur kommer vi att leva och bo?

Anna Green, fil.dr, Tema teknik och social förändring universitet

Fokus samhällssystem: Hur skulle ett nytt samhällssystem - med tillgång till en förnyelsebar energikälla - gestalta sig?

Kaffe 15.00-15.30

Fokus Nord/Syd-problematiken: Utvecklingsländernas möjligheter i en värld med solenergi

Marie Bergström, Sida Johan Rockström, chef Stockholm Environment Institute

Avslutande paneldiskussion med alla medverkande

SESSION 25

13.30-18.00

Energiomställningen i ett regionalt perspektiv – Länsstyrelserna en viktig aktör

Ordförande: TBA

De regionala aktörerna får allt större betydelse i arbetet med att ställa om energisystemet till ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt uthålligt system. Hur kan arbetet utvecklas? Vad görs redan regionalt och hur kan berörda myndigheter samarbeta?

Inledning TBA

Ansvarskommittens förslag –konsekvenser för regionerna, ger det bättre möjligheter till insatser för energiomställningen
TBA

Exempel på regionalt samverkansprogram Energiintelligent Dalarna

Anna Lindström, länsstyrelsen Dalarna

Regional värmemarknad – en lönsam ide

Magnus Karlsson, forskare Linköpings universitet

Kaffe 15.00-15.30

Soluppgång i Väst – så får vi fler solenergiinstallationer i Västra Götaland

Erika Brokvist, Energiråd

Hur ser en länsstyrelse på medverkan i energiomställningen

TBA

Hur kan en kommun främja uthållig energiförsörjning. Bl a genom fysisk planering.

Dag Henning

Energiomställningsmyndigheterna

Gregor Bunge, Energimyndigheten

SESSION 26

13.30-18.00

Hållbar utveckling börjar i kommunerna

Vad kan kommunen göra

Ordförande: TBA

Inledning Thomas Korsfeldt, Energimyndigheten

Med energi som språngbräda i Ö-vik!

Elvy Söderström, kommunstyrelsens ordförande, Örnsköldsvik

Energi och miljö – ett strategiskt tillväxtområde

Repr från regeringskansliet

Kan själv! Planmonopol och självstyre – men vilken nytta har kommunen av samverkan, och hur svårt är det i praktiken?

Jenny Palm, fil. dr., Tema teknik och social förändring, Linköpings universitet

Kaffe 15.00-15.30

Styrning för hållbar utveckling - nationella mål och lokalt genomförande.

Helhetsperspektivet i avvägningen mellan kort- och långsiktiga krav är en fråga för den politiska ledningen!

Peter Wenster, Sveriges kommuner och landsting

Med barnens perspektiv på trafikplaneringen

Jan-Åke "Hugo" Claesson, trafikplanerare Ulricehamns kommun (inbjuden)

Konsekventa klimatsatsningar ökar faktiskt tillväxten i regionen!

Resultat från regionalekonomisk utredning
Tomas Ekberg, omvärldsanalytiker, Västra Götalandsregionen

Klimp – ett bränsle

i kommunernas klimatarbete

Olle Oskarsson, Naturvårdsverket

Avslutande diskussion

SESSION 27

13.30-15.30

Planering för hållbar infrastrukturutveckling med fokus på energi, transporter och boende - Eskilstuna en hållbar kommun i ett regionförstorat Mälardalen.

Bygger vi fast oss i en transport och energistruktur som tvingar fram fossilberoende, med långa godstransporter på väg och ett generellt ökat resande? Regionförstoring och utglesning ger ökade krav på vägar och nya vägbyggen leder till mer utglesning. Ökade avstånd och behov av transporter har också sociala konsekvenser i att forma av minskad tillgänglighet för barn och äldre kvinnor. Kommunerna som förfogar över det fysiska planeringsinstrumentet har här ett stort ansvar att tänka långsiktigt och skapa hållbara lösningar

På seminariet belyses dessa frågor utifrån ett nationellt perspektiv om behovet av transportsnål planering och konsekvenser av regionförstoring. Eskilstuna kommun redovisar några konkreta exempel som rör hållbar stadsutveckling med satsningar på förtätning och centrumnära boende utveckling av nya kombiterminaler för godstransporter. I Eskilstuna väljer vi stadsförtätning med attraktivt boende längs ån istället för "urban sprawl", köpcentrum lokaliseras i till centrumnära utsatta miljonprogramområden för att stärka den sociala hållbarheten i stället för på åkermark i perifera lägen med trafikinfarkter som följd.

Eskilstuna arbetar också för att skapa hållbara logistiklösningar och bygger därför ut kombiterminaler som möjliggör överföring av godstransporter från väg till järnväg.

Öppen
arena

Marknad
och
försörjning

21 mars
09.00

SESSION 28

13.30-18.00

Energifrågor på lokal nivå ur ett Östersjöperspektiv

Moderator: Stefan Windh

Representanter från UBC Energy Commission ger en övergripande bild av arbetet i Energikommisionen samt aktuella frågor i Östersjöregionen

Bättre vattenrening och mer el från kraftvärmeverk – Två mål som med fördel kan förenas

Prof. Gunnar Hovsenius

Kaffe 15.00-15.30

Uthålligt Oskarshamn – En studie av industriell energianvändning

Prof. Björn G Karlsson och Dr. Louise Trygg, LiU

* UBC står för Union of the Baltic Cities

SESSION 29

09.00-09.45

Energimarknadsinspektionen arrangerar:

INLEDNINGSSSESSION

Moderator: Nedjma Chaouche

Inledning

Håkan Heden, Energimarknadsinspektionen

Svensk basindustri

- elmarknadens första offer?

Diskussion mellan

Ola Alterå, Näringsdepartementet

Magnus Hall, Holmen AB

Sten Nyberg, LO

Hans von Uthmann, Vattenfall Norden AB

Hålltider den 21 mars

09.00 - 09.45 Inledning

09.45 -10.15 Kaffe

10.15 -12.00 Sessioner

12.00 -13.00 Lunch

13.00 -15.00 Sessioner

15.00 -15.30 Kaffe

15.30 -17.00 Sessioner

21 mars 09.00

SESSION 30

10.15-17.00

Energimarknadsinspektionen arrangerar:

Moderator: Nedjma Chaouche

Fungerar elmarknaden för alla eller några?

– inledande föredrag:

Hur fungerar marknaden ur olika perspektiv ?

- Elproducentens
- Den stora elhandlarens
- Den lilla elhandlarens

LUNCH 12.00-13.00

- Hushållskundens
- Den stora elkundens
- Energimarknadsinspektionens

Kaffe 15.00-15.30

Moderator rundar av och berättar om eftermiddagens paneldebatt

Fungerar elmarknaden för alla eller några?

– paneldebatt:

Inledning av moderator

Paneldebatt med alla deltagare från förmiddagen

SESSION 31

10.15-12.00

Så bidrar vindkraften till goda affärer

Ordförande: Anders Björck,
Energimyndigheten

Hur många är det egentligen som arbetar med vindkraft i Sverige. Nu och om 10 år

Gunnar Fredriksson, Branchorganisationen
Svensk Vindkraft

Demonstration i full skala av ny direktdriven generator

Christer Parkegren, VG Power

Vindbruk, ny näring för Sveriges bönder

Per Sandahl, LRF

Vindkraft i havet.

Lillgrund. 110 MW på väg att byggas i Öresund

Anders Dahl, Vattenfall AB

Forskningsprogrammet Vindval så här långt och erfarenheter i Danmark

Åsa Elmqvist, Programkansliet för Vindval

LUNCH 12.00-13.00

SESSION 32

13.00-17.00

LUNCH 12.00-13.00

Planering för vindkraft

Ordförande: Carl-Ivar Stahl,
Energimyndigheten

Lagar och regler för anmälan och tillstånd

Maria Pettersson, Luleå teknisk universitet
Naturvårdsverket och främjande av vindkraft

Kjell Andersson, Naturvårdsverket

Planmässiga förutsättningar för vindbruk

Robert Johannesson, Boverket

VindGIS ett verktyg för vindkraftplanering

Leif Magnusson, Energia

Nytt om riksintresse och planeringsmål för vindkraft

Carl-Ivar Stahl, Energimyndigheten

Kaffe 15.00-15.30

En projektörs erfarenheter i Sverige och andra länder

Henrik Lindblad, RES Skandinavien AB

Vindkartering slutversionen hur väl stämmer den?

Hans Bergström, Uppsala universitet

Nya Vindpilotprojektet – nya förutsättningar

Fredrik Dahlström, Energimyndigheten

Marknad och försörjning

21 mars 09.00

SESSION 33

10.15-15.00

Energitingets investerarforum

Ordförande: Erik Olsson, Energimyndigheten

Inledning

Johan Carlstedt, Connect

Schema:

10.20 **Start inledande presentation**

10.40 **Aureola Swedish Engineering AB**

Anna Borgström och Rod Barrett

11.00 **Cellkraft AB**

Anders Ocklind

11.20 **ChromoGenics Sweden AB**

Bengt Åkerström

11.40 **ComPower AB**

Anders Malmquist

LUNCH 12.00-13.00

13.00 **Flexiwaggon AB**

Jan Eriksson

13.20 **X-design AB**

Per-Åke Wahlberg

13.40 **TranSIC AB**

Bo Hammarlund

14.00 **Gett Fuel Cell AB**

Richard Ljungberg

14.20 **Thermia AB, Extra presentation**

Adam Fjaestad

14.40 **Prisutdelning bästa presentation**

Kaffe 15.00-15.30

SESSION 34

10.15-12.00

Energikris en realitet inom kort!? - Scenariebaserade diskussion om försörjningstrygghet avseende olja och el

Ordförande: Ulf Arvidsson Combitech AB

DÄRFÖR BÖR DU DELTA I DENNA SESSION

Som deltagare i sessionen får du möjlighet att interaktivt delta i scenario-baserade diskussioner kring hur trygg vår energiförsörjning är i realiteten. Du får möjlighet att ställa och få svar på frågor som berör just dig. Under sessionen kommer det att finnas experter som speglar olika aspekter på trygg energiförsörjning. Bland annat kommer företrädare för kommuner, energiföretag, näringsliv och myndigheter att närvara.

-Om det är någon särskild fråga som du vill ha svar på får du gärna skicka in den i förväg till:
info@sverigesenergiting.se

KRIS I OLJEFÖRSÖRJNINGEN

Blocket inleds med ett tankeväckande scenario kring hur oroligheter i något oljeproducerande land snabbt får konsekvenser för Sverige. Situationen leder till höga priser och kanske bristande tillgång till olja, diesel och bensin. Hur klarar samhället och enskilda detta? Hur beroende är vi egentligen av olja? Vad händer om det samtidigt blir störningar inom landet, t.ex. inom distributionen?

ELKRIS

Blocket inleds med presentation av ett scenario där vi får långvarig elbrist, dvs. att vi inte har möjligheter att producera så mycket el som efterfrågas. Detta skulle kunna uppstå om tillgången till vattenkraft är begränsad till följd av för lite nederbörd och flera kärnkraftverk står stilla på grund av tekniska fel. Hur drabbar detta enskilda personer, kommuner, industri m.fl.? Hur mycket el kan vi i praktiken importera? Vad kan myndigheterna göra?

SESSION 35

13.00-17.00

LUNCH 12.00-13.00

Nätverket olja och gas Naturgasens betydelse för Europas försörjningstrygghet - missar Sverige ett alternativ för att trygga försörjningen?

Ordförande/ moderator: Hans Åkesson/
Staffan Riben

Tillförsel och användning av naturgas i Europa idag och i framtiden. Nord Streams betydelse för Europa.

Dr. Jochen Weise , E.ON Ruhrgas

Harmonisering inom EU-infrastrukturen och den inre marknaden för energi med fokus på naturgasens roll. TEN-projektets roll

Representant från EU som kan berätta om TEN-projekten och utvecklingen av den inre marknaden

"EU to be confirmed"

Kaffe 15.00-15.30

Hur kan Sydnorge och sydvästra Sverige försörjas med gas från Norska delen av Nordsjön

Brian Bjordal, CEO Gassco

Naturgasens roll för elproduktion i Sverige och Nordeuropa

Anders Hedenstedt, (VD Göteborg Energi) i sin roll som ordförande i Svensk Energi

Varför behöver Sverige mera naturgas hur kan en expansion i så fall åstadkommas

Bengt Ekenstierna, VD E.ON Gas Sverige AB

Avslutande diskussion

Talarna och åhörarna

Styrmedel, klimat och miljö

21 mars 09.00

SESSION 36

10.15-17.00

Miljö

Energi och miljöframtid - hur ser vi om framtiden och vad ser vi

Ordförande: Rebecka Engström,
Energimyndigheten

“Prognoser inför kontrollstation 2008”

Tobias Jakobsson, Energimyndigheten

Ulrika Svensson, Naturvårdsverket

Scenariearbetet i FU 2008

Mattias Höjer, KTH, fms

Nordens framtida energisystem

Martina Krüger, Greenpeace

VEDAIR ett modellverktyg för bedömning av luftkvalitet i områden med småskalig biobränsleeldning

Gunnar Ohmstedt, SMHI

LUNCH 12.00-13.00

EET

Ordförande: Eva Smith, Naturvårdsverket

Mål och Prognoser

Sven Hunhammar, Naturvårdsverket

Vägratiken

Lars Nilsson, Vägverket

Järnvägen

Sören Dahlén, Banverket

Sjöfarten

Reidar Grundström, Sjöfartsverket

Flyget

Karin Sjölin, Luftfartsstyrelsen

Bostäder

Boverket

Kaffe 15.00-15.30

Energisektorns miljöutmaningar

Gustav Ebenå, Energimyndigheten

Kontrollstation 2008

Karin Sahlin, Energimyndigheten

Eva Jernbäcker, Naturvårdsverket

SESSION 37

10.15 - 15.00

EU:s system för handel med utsläppsrätter

Ordförande: Mathias Normand, Energimyndigheten

EU:s handelssystem efter 2012

David Mjureke, Naturvårdsverket

Mathias Normand, Energimyndigheten

Tilldelning av utsläppsrätter - nu och i framtiden

Lars Zetterberg, IVL

Vad händer med utsläppsrättspriset?

Niclas Damsgaard, Econ

Global handel med utsläppsrätter

Christian Sommer, Point Carbon

Är EU ETS bästa vägen att gå?

Peter Fritz, EME Analys

LUNCH 12.00-13.00

Tuffare konkurrensvillkor för nordisk basindustri

Bo Rydén, Profu AB Företagsstrategier för utsläppshandel och klimatåtaganden
Anders Sandoff, Göteborgs universitet

Handelssystemets påverkan på företagets agerande och konkurrenskraft

- Maria Sunér-Fleming, Svensk Energi

- Mikael Hannus, Stora Enso

- Anders Lundkvist, LKAB

Diskussion

Kaffe 15.00-15.30

SESSION 38

10.15-15.00

CDM, JI och andra mekanismer

Välkommen, återkoppling dagen innan

Ola Hansén, Energimyndigheten

Svenska CDM-programmets projekt

Angela Källhage, Energimyndigheten

Marknaden för utsläppskrediter från CDM och JI

Christian Sommer, Point Carbon (inbjuden)

En svensk aktör på CDM-marknaden

Nils von Zweigberk, Tricorona (inbjuden)

Perspectives of an international CDM project developer?

Francesca Cerchia Ecoenergy, Brasilien (inbj.)

Världsbankens fonder - Erfarenheter från vårt deltagande

Mats Nilsson, Göteborg Energi (inbjuden)

12.00-13.00 LUNCH

Projektmyndighetens funktion och arbetssätt

Johan Nylander, Energimyndigheten

Tekniköverföring/teknikexport inom ramen för det internationella klimatsamarbetet

Ulrika Jardfelt, Näringsdepartementet

Skogsprojekt inom CDM -

Möjligheter/svårigheter Del 1

Matilda Palm, Gbg Univ (inbjuden)

Skogsprojekt inom CDM -

Möjligheter/svårigheter Del 2

Eskil Mattsson, Gbg Univ (inbjuden)

Nationella “offset”-projekt

- En möjlig utveckling?

NN

Kaffe 15.00-15.30

Styrmedel, klimat och miljö

SESSION 39

10.15-12.00

Energin i vardagen

Energiomställning är inte bara en fråga för de stora systemen. Det är också en fråga om hur vi som privatpersoner använder energi. Vi betar oss också olika beroende på om vi är kvinna eller man – kan det förklaras? Vad kan göras för att göra barn och ungdomar till ansvarsfulla energikonsumenter?
Ordförande: Lennart Värmbj

Inledning

Lennart Värmbj, Business Region Göteborg
Hur använder hushållen sin el – vad visar Energimyndighetens mätningar

Peter Bennich, Energimyndigheten

Design hjälper konsumenten att spara energi

Kenneth Asp, Energimyndigheten

6-metersklubben – elever från ABB Industrigymnasium om sin idé om att hjälpa konsumenten spara energi

Anders Lagerström, Magnus Ekermann, Thom Renström, Johan Källström

Vi använder energi olika – energi i ett genusperspektiv

Kerstin Eriksson, Energikontor Sydost

Nu ger vi energi- och klimatfrågan plats i skolan!

Charlotta Hedvik, Miljöförvaltningen i Stockholm

Avslutande diskussion

12.00-13.00 LUNCH

Teknik- utveckling

SESSION 40

10.15-12.00

Energiteknikexport

- Energiavtalet med Kalifornien ger nya affärsmöjligheter

Ordförande: Mikael Fjällström, Energimyndigheten

Vilka möjligheter ger avtalet om samarbetet med Kalifornien inom energiområdet?

Micael Hagman, Miljödepartementet

Hur kan vi ta vara på de exportmöjligheter som bjuds i Kalifornien?

Anna Carin Thomér, Konsul Los Angeles

The opportunities for cooperation between Sweden and the US in bio energy

Speaker from the US, to be confirmed

Energieffektivisering ett nytt stort svenskt exportområde?

Dag Agnvall, DAKS, Owe Andersson, EKAN-gruppen

Bioenergi vilka exportmöjligheter finns?

Berit Gullbransson, SWENTEC

Biogasteknikexport till Kalifornien - företagets syn

NN

Micael, Mikael, Berit, Anna Carin

12.00-13.00 LUNCH

21 mars
09.00

SESSION 41

13.00-17.00

12.00-13.00 LUNCH

Industriell forskning i ett vidare perspektiv

Ordförande: Anette Rothberg och Lars Vallander, Energimyndigheten

Inledning

Anette Rothberg och Lars Vallander,

Konsten att sälja teknisk kunskap - igår, idag, imorgon

Fredrik Lagergren, KTH

Forskning på kloratprocessen – ett exempel på hur universitet och näringsliv kan samverka

Ann Cornell, KTH

Effektiv samverkan mellan universitet och näringsliv kring skogsindustriell forskning

Hans Höglund, Mittuniversitetet Sundsvall

Prisma Excellence center – Ett kunskapscentrum för Processintegration vid ståltillverkning

Mikael Larsson, MEFOS

Energisnål gjut- och formningsprocess – framtidens gjutprocess

Stefan Gustafsson Ledell, Gjuteriföreningen

Kaffe 15.00-15.30

Skogsnäringslivet har skapat en framtidsbild för forskning på svenskt och europeiskt plan

Lennart Eriksson, STFI-Packforsk

Hur ser Södra på sitt nuläge och framtid när det gäller energifrågor?

Albin Andersson, Södra

Lignoboost -ny process för högkvalitativt biobränsle

Peter Axegård, STFI-Packforsk

Ecofracs smart – Effektiv, smart teknik för att återvinna returpapper

Marco Lucisano, STFI-Packforsk

Paneldebatt: Kan forskning och industri tillsammans rädda världen? Något om dagens utmaningar.

Samtalsledare: Anette Rothberg och Lars Vallander, Energimyndigheten

SESSION 42

13.00-15.00

12.00-13.00 LUNCH

Nya metoder för underhålls- styrning av elkraftsystem

Ordförande: Olle Hansson, Fortum Distribu-
tion

Inledning - övergripande metod för underhållstyrning

Lina Bertling, KTH

Effektivare underhållsprocesser med IT

Pia Gustafsson, KTH

Livslängdsbestämning av krafttransformatorer

Anna Franzén, KTH

Livscykelanalys för optimal underhållsplanering av vind- kraftverk

Julia Nilsson, KTH

Risker i elnät som effekt av optimal underhålls- och invester- ingsplan

Carl Johan Wallnerström och Johan Setréus,
KTH

Teknisk kvalitet i underhållssys- tem för elnät

Per Närman, KTH

Kaffe 15.00-15.30

SESSION 43

10.15-17.00

Byggennergiforskning

Moderator: Mattias Ceder

Byggennergiforskning - ett prioriterat område på En- ergimyndigheten

Sten Åfeldt, Energimyndigheten

Ny satsning på byggennergi- forskning, CERBOF

Michael Rantil, Energimyndigheten

Ökad användning av forsknings- resultat

Bertil Pettersson, Chalmers EnergiCentrum

Energieffektivisering i byggnader - internationellt perspektiv

Michael Rantil, Energimyndigheten

Ombyggnadsfrågor - ett priori- terat forskningsområde

Jan-Olof Dalenbäck, Chalmers tekniska
högskola

12.00-13.00 LUNCH

Exempel på aktuella forsknings- områden 1

Moderator: Mattias Ceder

Framtidens smarta fönster

Andreas Jonsson, Uppsala universitet/Pro-
gram Energisystem

Moderna ventilationssystem med variabla flöden

Mari-Liis Maripuu/Per Fahlén, Chalmers
tekniska högskola

Solpaneler för värme och el

Björn Karlsson, Lunds tekniska högskola

Sol och värmepump - går det ihop?

Elisabeth Kjellsson, Lunds tekniska högskola

Hur bra kan värmepumps- systemet bli?

Björn Palm, Kungliga tekniska högskolan

Sveriges energieffektivaste vintersportarena!

Jörgen Rogstam, Sveriges Energi- och
Kylcentrum

SESSION 43 forts.

Kaffe 15.00-15.30

15.30-17.00

Energilagring

Moderator: Michael Rantil,
Energimyndigheten

Lagringsforskning i ett inter- nationellt perspektiv

Jean-Christophe Hadorn, Base Consultants

Berget som värmelager

Bo Nordell, Luleå tekniska högskola

Kemisk energilagring

Viktoria Martin, Kungliga tekniska högskolan

Värme/kyla med hjälp av lager

Per Olofsson, Climate Well

SESSION 44

13.00-15.00

12.00-13.00 LUNCH

Exempel på aktuella forsk- ningsområden 2

Moderator: Michael Rantil,
Energimyndigheten

Bra byggherre kan vara avgörande!

Wiktoria Glad, Formas

Passivhus och minienenergihus. Svensk teknik och kunnsnde efterfrågas

Eje Sandberg, Aton teknikonsult

Använd dagsljuset!

Nils Svendenius, Lunds universitet

Fjärrvärmeforskning i ett inter- nationellt perspektiv

Ture Nordenswan, Svensk Fjärrvärme

Aktiva byggnadselement

Åsa Wahlström, SP

Lågtemperatursystem med små förluster

Gudni Johannesson, Kungliga tekniska
högskolan

Teknik- utveckling

21 mars
09.00

Effektivi- sering

SESSION 45

10.15-17.00

Förnybara drivmedel, med sikte på andra generationen **SunPine Diesel**

Lars Stigsson, KIRAM

Företags syn på förnybara drivmedel **NN**

Etanol från cellulosa

Mats Galde, Lunds Tekniska högskola

Förgasning av biomassa

Lars Waldheim, TPS

Technology platforms, biofuels och forestry

Ann Segerborg-Fick, Energimyndigheten

Volvo DME fordon

Annika Carlsson, Volvo Powertrain Corporation

Biodrivmedel – när och vad? Konkurrenskraft vid höga CO2-mål

Sten Karlsson

LUNCH 12.00-13.00

Klimatpolitik för vägtrafiken - att välja åtgärder som minskar trafikens klimatpåverkan

Inledning

- Mats-Ola Larsson, Miljöinfo AB, Moderator

Biodrivmedel och naturvård. Konflikter med biologisk mångfald, tropisk naturvård och resurshushållning vid storskalig produktion av biodrivmedel. Vad krävs för att biodrivmedlen ska produceras uthålligt.

- Representant för Världsnaturfonden WWF

Vad kostar klimatåtgärder. Kostnader för åtgärder i vägtrafiken med hjälp av biodrivmedel, jämförelser med åtgärder i andra sektorer. Kan vi mäta nyttan med klimatåtgärderna.

- Mats Björnell, Naturvårdsverket

Kommer bensin och diesel fortsätta dominera. Vilken roll bör fossila drivmedel ha när vägtrafiken anpassas till klimatmålen. Vilka nya drivmedel vill bränslebranschen se, hur mycket är lagom.

- Ebba Tamm, Svenska Petroleuminstitutet

Kaffe 15.00-15.30

Miljöforskarens förslag. Vilka ekonomiska styrmedel är bäst om man vill minska trafikens klimatpåverkan och resursanvändning, och samtidigt uppnå uthållig ekonomisk tillväxt.

- Per Kågeson, Nature Associates

SESSION 45 forts.

Det går nog, om vi vill. Det finns många sätt att få vägtrafiken att nå klimatmålen. Vilka åtgärder är billiga och effektiva i förhållande till miljönyttan. Hur mycket morot, hur mycket piska behövs

- Lars Nilsson Vägverket

Diskussion om den svenska klimatpolitiken och biodrivmedlens framträdande roll i Sverige.

- M-O Larsson, Anders Lewald Energi-myndigheten

Klimatanpassning – mer än bara miljöbilar. Stadsplanering, kollektivtrafik, p-avgifter... Vilka lokala åtgärder behövs och vilket politikstöd kan få fart på kommuner som vill uppmuntra effektiva och klimatsnåla kommunikationer.

- A Roth, Göteborgs kommun

Klimatfrågans politiska utmaningar

Många och tuffa åtgärder väntar för att minska transporternas koldioxidutsläpp, samtidigt som Sverige vill behålla sin konkurrenskraft. Vilka tankefallor och konflikter finns för politiker som ska väga in olika samhällsaspekter. Vem kan vinna och förlora på en progressiv klimatpolitik.

- Lisa Ringström, redaktör på tidningen MiljöRapporten

SESSION 46

10.15-12.00

Praktisk energieffektivisering i industrin

Ordförande: Glenn Widerström, Energimyndigheten

EnergiFokus - effektivt energiarbete i Västra Götaland

Per-Åke Franck, CIT

Så här kan personalen engageras i energifrågorna

Henning Christiansson, Entertrainer AB, Anna Ponzio och Birgitta Lindblad, Jernkontoret

Manual för energieffektivisering i små och medelstora industri-företag

Magnus Klingspor, IVL

LUNCH 12.00-13.00

SESSION 47

10.15-17.00

Byggnaders energianvändning - vikten av ett systemperspektiv

Moderator: Enno Abel, Chalmers

Byggnaden som system - Installationerna

Prof. Emeritus Enno Abel, Chalmers

Byggnaden som system

- Klimatskalet

Prof. Emeritus Arne Elmroth, LTH

Energiberäkningsprogram, vad bör man tänka på?

NN

Motorstyrning av pumpar

Caroline Markusson, Chalmers

Vilka goda systemlösningar finns idag?

Eje Sandberg, Aton teknikonsult

Avslutande frågor

LUNCH 12.00-13.00

Hur når vi en effektivare energianvändning i bebyggelsen

- exempel på verkliga metoder till framgång

Moderator: Enno Abel, Chalmers

Inledning

Enno Abel, Chalmers

Green Building och Green Building Awards

Ebba Lindencrona, Fastighetsägarna

Hyresgästernas incitament för minskad energianvändning

Lise-Lott Larsson, ÅF

Vad kan åstadkommas genom ett systematiskt energiarbete?

Tomas Hallén, Akademiska hus

Energieffektivisering i kontor och affärslokaler

Sven Malm, AP fastigheter

Kaffe 15.00-15.30

SESSION 47 forts.

15.30-17.00

Energiledning i befintliga ledningssystem kopplat till energideklarationer

Bengt Bergsten, CIT

Varför drar samma typ av flerbostadshus olika mycket energi?

Gunnar Wiberg, Sabo-företagen

Handbok om individuell mätning och debitering av värme i flerbostadshus

Thomas Sandberg, Knut Bernotat, Lars-olov Palm

Drifterfarenheter från medelstora biobränsleanläggningar

Lars Tirén, Ekstad bostads AB/Pär Forsling, Fastighetsägarna Stockholm

Avslutning

Enno Abel, Chalmers

SESSION 48

LUNCH 12.00-13.00

13.00-17.00

Energieffektivisering i kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Energieffektivisering i kulturhistoriskt värdefulla byggnader; Vad, varför och hur?

Tor Broström, Högsolan på Gotland
Presentation av Energimyndighetens forskningsprogram för energieffektivisering i kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Värmepumpar för uppvärmning i kyrkor

Stanislav Arih, IVT

Restaureringsarkitektens perspektiv

Jan Lisinski, AIX Arkitekter/Högsolan på Gotland

Moderna krav i historiska hus – Konstmuseet i Göteborg som exempel

Mattias Adolfsson, HIGAB-gruppen

Frågor och diskussion

SESSION 49

10.15-17.00

Energieffektivisering & inomhusmiljö i byggnader

Moderator: Nikolaj Tolstoy, Boverket

Inledning

Ordförande: Gunnel Emenius Swesiaqs

Möjligheter och risker med olika energieffektiviseringsåtgärder

Ingemar Samuelsson, SP

Urvalsundersökning av 130 skolor i 20 kommuner - energi och inomhusmiljöbesiktning samt enkät

Heini-Marja Suvilehto, Energimyndigheten och Magnus Bengtsson, Boverket

3H - hälsomässigt hållbara hus i Stockholm

Karin Engvall, Inst för medvetenskap, AMM, Uppsala universitet och Gunnel Emenius, Miljömedicinska enh., AMM, SLL

Kvalitetsbestämning inomhusmiljö

– hur gör man och vilka resultat får man? Undersökning av 150 skolor i Göteborg

Ulf Rengholt, Curab och Hans-Åke Ivarsson, Lokalförsörjningsförvaltningen i Göteborg

Energideklarationer med hänsyn till inomhusmiljö

Hans-Olof Karlsson Hjorth, Boverket

Kvalitetsbestämning inomhusmiljö

– hur gör man och vilka resultat får man?

I Göteborgsprojektet utvecklades och prövades metodik för samtidig deklarerings av både inomhusmiljö-kvalitet och energiprestanda. Hur går det till och vad kostar det? Vad säger brukarna, förvaltarna och företagsledningen? Vad händer med inomhusmiljön i de 150 byggnader som projektet omfattade

Ulf Rengholt, CURAB AB, Stockholm

Hans-Åke Ivarsson, Lokalförsörjningsförvaltningen i Göteborg

LUNCH 12.00-13.00

SESSION 49 forts.

13.00-17.00

Moderator: Manuel Swärd

Energitjänstedirektivet - hur skapar vi ett positivt genomförande?

Inledning

Manuel Swärd, Energikontor Sydost

Energitjänstedirektivet och det svenska genomförandet

Utredaren

Den offentliga sektorn - vad behöver den för att gå före och uppfylla direktivets krav?

Linda Andersson, SKL och Robert Johansén, Region Skåne

Privata sektorn - hur kan vi möta både avkastningskrav och direktivets krav?

Bengt Wånggren, Sveriges Fastighetsägare / Ledare inom privat fastighet

Individuell mätning i flerbostadshus - en stor outnyttjad effektiviseringspotential

NN / Tomas Lepik, Bostads AB Poseidon

Kort uppsummering och frågor

Manuel Swärd, Energikontor Sydost

Kaffe 15.00-15.30

Varför väljer fastighetsägare till 3 miljoner kvm EPC?

Daniel Svensson, WSP Environmental

Utveckling i transportsektorn - en stor effektiviseringspotential!

NN, Vägverket / NN, Borlänge Kommun

Energidistributörer och leverantörer - hur medverkar de till att uppfylla direktiven?

NN, Vattenfall och NN, Göteborgs Energi

Avslutning

Manuel Swärd, Energikontor Sydost

SESSION 50

10.15-12.00

Bygga-Bo-Dialogen - ett dubbelriktat åtagande

Moderator: Yogesh Kumar, Boverket

Inledning

Yogesh Kumar, Boverket

Kompetensutvecklingsprogram - ett regeringsåtagande för bygg- och fastighetsbranschen

Anna Jarnehammar, IVL /bygga-bo-utbildare

Vilken nytta kan småhusföretag ha av Bygga-bo-dialogen?

Lars B Bergman, LB-hus

Älvstrandens Hamnhus ett pilotprojekt för energisnålt byggande

Staffan Bolminger, Älvstranden Utveckling

Klassning av byggnaders energikvalité - en drivkraft för utveckling i framtiden

Johnny Andersson, Ramböll

Avslutande diskussion

Bertil Pettersson, CERC Chalmers

LUNCH 12.00-13.00

SESSION 51

13.00-17.00

LUNCH 12.00-13.00

Energieffektiva byggnader

- samhällets krav och byggsektorns ambitioner

Moderator: Maria Wall, Lunds Universitet

Boverkets förslag till nya byggregler för eluppvärmda bostäder

Boverket

Energisamverkan för energieffektiva nya bostäder och kontor

Jonas Gräslund, Skanska

Effektiv värmeanvändning eller värmesänka för kraftvärme?

Modellering av bostadsbeståndet

under långsiktiga klimatmål

Jonas Nässén, Göteborgs Universitet

Hushållsel - framtidens uppvärmning?

Hans Bagge, LTH

Det första passiva småhuset i Sverige

NN, Vårgårdahus

Marknadsaktiviteter för passivhus och lågenergihus

Jonas Norrman och Jenny Arnell, IVL

Kaffe 15.00-15.30

Nya flerbostadshus enligt passivhuskonceptet

Ulla Jansson, LTH

Tidiga resultat från energianvändningen i Oxtorget

Börje Göransson, Finnvedsbostäder

Så här bygger vi kvarteret seglet - erfarenheter

Willy Ossiansson, Karlstad Bostads AB

Fastighetsägarna tar en aktiv roll för energideklarering och energieffektivisering i bebyggelsen

Bengt Wånggren, Fastighetsägarna

Avslutning

SESSION 52

10.15-15.00

Spillvärme

Hur mycket finns det?

Anna Land, Svensk Fjärrvärme

Exempel från verkligheten från fjärrvärmeleverantörens perspektiv

NN

Exempel från verkligheten ur industrins perspektiv

NN

Avtal när det gäller spillvärmeleveranser

NN

LUNCH 12.00-13.00

Hur tar vi hand om spillvärmen bäst?

Är det tekniskt möjligt att öppna fjärrvärmenäten för tredjepartstillträde?

NN

Industrins syn på fjärrvärmenäten

NN

Kan fjärrvärmenäten öppnas?

Peter Dahl, Svensk Fjärrvärme

Diskussion

NN

Kaffe 15.00-15.30

SESSION 53

10.15-15.00

IT inom Kraft- och Processindustrin

Ordförande: Erik Dahlquist, Mälardalens
Högskola

**Vad menas med god interaktion
mellan operatör, tekniskt system,
arbetsuppgifter och omgivnings-
faktorer i kontrollrummet.**

Anna-Lisa Osvalder, Lars-Ola Bligård, Anna
Thunberg, CTH, Göteborg

**En bild säger mer än tusen ord
- om du kan de tusen orden**

Annica Brehmer, Vattenfall power consultants
**Erfarenheter av att införa ny kon-
trollrumsteknik vid ett pappers-
och massabruk**

Björn Hultman, Billerud, Skärblacka

**Vilka krav behöver ställas för
interaktionen mellan operatörer
och tekniskt system? Erfaren-
heter från Köpenhamn**

Cliff Kristensen, DONG Energy, Danmark

**Vilken information skall pre-
senteras i framtiden? Hur kan
vi optimera användningen av all
information som samlas in?**

Christer Karlsson, Björn Widarsson och Erik
Dahlquist, Mälardalens högskola, Västerås/
Eskilstuna

LUNCH 12.00-13.00

13.00-15.00

**Systemleverantörernas perspektiv
på interaktionen mellan
operatörer och tekniska system**

Per Lundmark, ABB, Västerås

**Diskussion om framtidens sys-
tem för interaktion mellan oper-
atörer och tekniska system**

Diskussionsledare Erik Dahlquist,
Mälardalens högskola

Kaffe 15.00-15.30

SESSION 54

10.15-15.00

Individuell mätning - kundnytta och mervärden

Inledning av ordföranden

Fredrik Wallin, Mälardalens Högskola

**Individuell varmvattenmätning i
flerfamiljshus**

Jerker Delsing, Luleå Tekniska Universitet

**Energieffektivisering genom
mätning**

Jan Berglund, Svensk Fjärrvärme

Rätt pris till elkunden

Gösta Söderkvist, VD, Sollentuna Energi

**Kundnytta och möjligheter med
individuell mätning**

Kenneth Mårtensson, VD, Sala Heby Energi

Lägenhetskundens perspektiv

Åge Ringstad, Hyresgästföreningen

Vad säger elkunderna?

Konsumenternas Elrådgivningsbyrå

LUNCH 12.00-13.00

13.00-15.00

Pågående forskning och debatt

Inledning av ordföranden

Cajsa Bartusch, Mälardalens Högskola

Johan Nordlander, Linköpings Universitet

Carin Torstensson, Interaktiva Institutet,
Power

Mikael Söderberg, Bostads AB Mimer

Lennart Jonsson, Eskilstuna Kommunfas-
tigheter

Leif Linde, Eskilstuna Energi & Miljö

Karl-Gunnar Andersson, Mälarenergi

Åge Ringstad, Hyresgästföreningen

Kaffe 15.00-15.30

SESSION 55

13.00-16.30

LUNCH 12.00-13.00

**El är drivkraften i energieffek-
tiviseringen**

Moderator: Morgan Andersson, vd Elforsk

**Elbranschens syn på energieff-
ektivisering och branschens
ambitioner**

Bo Källstrand, vd Svensk Energi

**Exempel på utveckling som leder
till energieffektivisering i an-
vändningsledet**

Hushållsvaror

Henrik Sundström, miljöchef Electrolux

Värmepumpar

Martin Forsén, vd Svenska Värmepumpföre-
ningen

Hybridfordon

Mats Alaküla, prof. Industriell elektroteknik,
Lunds Tekniska Högskola

Kaffe 15.00-15.30

**Praktikexempel på
energieffektivisering**

Småhus

Jan Söderström, energiansvarig

Villaägarförbundet

Flerfamiljshus

Lennart Berndtsson, energiansvarig HSB

Lokaler

Jan-Olof Dalenbäck, bitr. prof. i Installation-
steknik, CTH

Paneldebatt

Harry Frank, prof., fd forskningschef ABB

Representant för Energirådgivarna

Föredragshållarna

SESSION 56

10.15-12.00

Småskalig närvärme med biobränsle (100-1000 kW, 10-100 enfamiljshus)

Sven Hogfors, LRF

Konsumera smartare – att göra energi- och koldioxidsnåla val i vardagen

Martin Saar, Miljöförvaltningen i Sthlm

Bli din egen elproducent och sänk energikostnaden

Marti Lehtmets, FVB Sverige AB

LUNCH 12.00-13.00

SESSION 57

10.15-12.00

Design för ökad energimed- vetenhet i hushåll

Ordförande: Carin Torstensson, Interactive
Institute

Träffa forskarna, som undersöker
hur man på olika sätt kan öka
hushållskundernas energimed-
vetenhet med hjälp av design och
visualisering. Under caféliknande
former ges möjlighet till en öppen
dialog kring forskarnas projekt.

Kan ett mobilspel kopplat till hemmets fjärravlästa el-mätare påverka energibeteendet?

Magnus Bång, Teknisk Dr, Interactive
Institute

El - den osynliga resursen - Olika metoder för att synliggöra hushållens energi

Erica Löfström, doktorand, Tema teknik och
social förändring Linköpings Universitet

Att spara eller inte spara el? - En fråga om design!

Jin Moen, Teknisk Dr, Interactive Institute

Aktiviteter i vardagslivet - Visu- alisering av energikrävande aktiviteter

Kajsa Ellegård, Professor Tema teknik och
social förändring Linköpings Universitet

Värme och vatten? Det ingår ju i hyran! – Individuell mätning i lägenheter

Cajsa Bartusch, doktorand, Institutionen för
Samhällsteknik, Mälardalens högskola

Energieffektivisering i bostaden - Förändringar i hushållsarbete för kvinnor och män

Annika Carlsson-Kanyama, forskare, avdel-
ningen för försvarsanalys, FOI samt docent,
avdelningen för industriell ekologi, KTH

LUNCH 12.00-13.00

SESSION 58

13.00 – 17.30

Kostnadseffektiv småskalig uppvärmning med miljöansvar

Moderator: Lars Andrén, Svenska solen-
ergiföreningen

Välkomna

Lars Andrén, DrivKraft, Falkenberg

Villaägaren och miljön – vilken är den bästa lösningen?

Agneta Persson WSP Environment, Stockholm

Villaägarnas Riksförbund - vi prioriterar miljön före kostnaden, eller tvärt om!

Katarina Abrahamsson, Villaägarnas Riksför-
bund, Sollentuna

Hur ser en hustillverkare på framtiden?

Stefan Eklund, Myresjöhus AB, Vetlanda

Hus utan värmesystem – behöver vi tänka på energitillförseln då?

Lars Tirén, VD EKSTA Bostads AB, Kungsbacka

Självförsörjande hus med solceller och värmepump – en utopi eller verklighet?

Richard Nilsson, Ekosol System AB, Göteborg

KAFFE 15.00-15.30

Tyskland och Österrike – Så här kombineras modern pelletseld- ning med solvärme

Jan-Olof Dalenbäck, Prof. CTH, Göteborg

Sol och pellets – en samverkan i framgång!

David Wiman, ordf. PellSam, Arvika

Värmetrion – Ett förlegat eller högaktuellt system som vilat 20 år i byrålådan

Gunnar Lennermo, energirådgivare Alingsås

Småskalig fjärrvärme – kostnads- effektivt och miljöriktigt

Henrik Feldhusen, projektansvarig Svensk
Fjärrvärme, Stockholm

Nya bränslen – ny teknik.

Spannmålsgrödor gör entré i pannrummen

Olof Arkelöv, LRF Konsult, Mariestad

Så här ser värmepumpen ut i framtidens småhus!

Martin Forsén, VD SVEP, Stockholm

Avslutning

Effektivi- sering

SESSION 59

10.15-12.00

Organiserad av Föreningen Sveriges
Energirådgivare, FSE och VVS tekniska
föreningen

Effektivare Energianvändning

– Sveriges nya basindustri

Samhället och redskapen

**Programmet för energieffektivi-
sering i industrin - PFE, Resultat
efter två år,**

Karolina Petersson, Energimyndigheten

Steg för steg – Hur ska vi få saker att hända inom organisa- tionen?

Eje Sandberg, Aton teknikonsult AB

SIS energideklarationshandbok

Karin Adalberth, Prime Project

Plattform Energi – för mer och bättre energikunskap hos installatören.

Magnus Everitt, Svensk Ventilation, Johan
Mossling, VVS-Installatörerna och Anders
Ekdahl Kylentreprenörerna

R1:an - Att säkerställa inomhus- miljön vid energieffektivisering

Lars Ekberg, VVS Tekniska föreningen

EUs energitjänstedirektiv (inne- håll och svensk tillämpning)

Anna Forsberg, Energimyndigheten

Att jämföra det ojämförbara - Hur blir LCC var mans egen- dom?

Lotta Bångens, FSE

LUNCH 12.00-13.00

21 mars
09.00

SESSION 65

10.15-12.00

Fönster – en strategisk del av byggnaders ekonomi

Sparar 8 TWh och 8 miljarder kronor

Moderator: Diana Avasoo, WSP
Environmental

Hur bra är byggbranschen på att utnyttja fönstrets fulla potential?

Diana Avasoo, Projektledare för Energi-
märkta fönster

Passiva fönster för passiva hus

Kjell Olsson, Marknadschef

Tanumsfönster AB

Investeringskalkylering ur livs- cykelkostnadsperspektiv

Eva Sterner, Tekn.dr., WSP Environmental

Isolera gamla fönster med bra resultat

Kenneth Andersson, VD Tumba Glas AB

Frågor och avslutning

LUNCH 12.00-13.00

Samhälls- byggnad

SESSION 60

13.00-16.00

LUNCH 12.00-13.00

Energisystemets dynamik och aktörer

En förändring av energisystemet
kräver god kännedom om vilka
ekonomiska, organisatoriska och
sociala faktorer som påverkar ener-
gisystemets dynamik och tekniska
förändringsförmåga. Sessionen
handlar om hur energisystemets
aktörer skapar och använder teknik
och hur teknisk förändring vävs
samman med sociala faktorer som
politik och ekonomi och värdering-
ar

Inledning

Robert Hrelja, Energimyndigheten

Kommuner som drivkraft för uthålliga energisystem

Jenny Palm, Tema teknik och social förän-
dring, Program Energisystem, Linköpings
universitet

Konflikter när energianlägg- ningar byggs. Aktörers konkur- rerande mål och strategier

Robert Hrelja, Energimyndigheten

Politik omsatt i det vardagliga livet. En illustration av den lokala politikens dilemma vid implementering av statliga mål

Karin Perman, Högskolan Dalarna

Kaffe 15.00-15.30

Två steg fram, ett steg tillbaka. Strukturella hinder för hushåll- ens energival

Annette Henning, Centrum för solenergi-
forskning SERC, Högskolan Dalarna

Samhälls-
byggnad

21 mars
09.00

Öppen
arena

SESSION 61

10.15-17.00

Planera för framgång

Ordförande: Peter Wenster, Sveriges kommuner och landsting

Inledning

Tore Carlsson, Energimyndigheten

Framgångsvägar och flaskhalsar, nätverk och styrning – Uthållig kommun är utvärderad och analyserad

Johanna Ahlmark Gullers Grupp

Astrid Fell, statsvetare, Luleå tekniska universitet

- Har storleken någon betydelse?

Vad tycker kommuner och landsting om förslagen från Ansvarskommittén? Färre kommuner, eller ökat samarbete?

Björn Sundström, projektledare Ansvarsprojektet, Sveriges kommuner och landsting

Panelsamtal / debatt om kommunernas möjligheter Framgångsvägar, samverkansmöjligheter, den lilla kommunens styrkor och svagheter

Föreläsarna plus inbjudna gäster

LUNCH 12.00-13.00

Praktiska projekt, metoder och verktyg

Ordförande: Tore Carlsson

Inledning Energimyndigheten

Kommunerna bygger samhället – vad krävs för att det ska vara hållbart länge? - Energi- och transportfrågorna blev tydliga i den fysiska planeringen – metoder för att bryta stuprörsmentaliteten

Ulf Ranhagen, adj. professor vid Luleå tekniska universitet och KTH

Helhetsperspektiv på kommunal fastighetsutveckling - Finansiering av energieffektiv upprustning med hjälp av framtida energibesparing.

Kjell Dävelid/Rolf Jonsson, Vingåkers kommun

SESSION 61 forts.

Slå två flugor i en smäll

– energieffektivisering med stöd av miljöbalken. Vi använder tillsynen för att visa på möjligheterna i energieffektivisering
Cecilia Lunder, länsstyrelsen Västra Götaland

Hjälp på vägen mot ett förnyelsebart lokalsamhälle

Exempel på hur Gotlands kommun växlat upp kommunens satsningar med EU-stöd
Bertil Klintbom, chef tekniska förvaltningen, Gotlands kommun

Kaffe 15.00-15.30

Två hål i landskapet?

Gör energianläggningar synliga i planutformningen
Björn Ekelund, fil.lic. samhällsplanering, Luleå tekniska universitet (inbjuden)

Ett aktivt klimatarbete – Klimatkom- munerna jobbar i nätverk

Håkan Samuelsson

Diskussion och frågor

SESSION 62

10.15-17.00

Energigasernas roll för ett hållbart energisystem, del 2.

Sessionsordförande: Jörgen Held, VD Svenskt Gastekniskt Center AB

Inledning: Potential och trender i Europa Jörgen Held, VD Svenskt Gastekniskt Center AB

Block 1: Biogas

Framtidens "oljeschejk"?

Rudolf Tornerhjelms, Godsägare Wrams Gunnarstorp
Full gas framåt

Gunnar Ingelman, Fordonsgas

Erfarenheter av biogasinmatning

Staffan Ivarsson, E.ON Gas Sverige AB

Statlig stimulans av mikrober

Bengt Blad, Energimyndigheten

12.00-13.00 LUNCH

Block 2: Biometan

Methane from wood – The Bio-SNG project
Martin Kaltschmitt, Institute for Energy and Environment, Leipzig, Tyskland

Advanced Gas Cleaning

A. van der Drift, ECN, Holland

GoBiGas, förnybar gas i Götet

Carina Bergsten alternativt Ingemar

Gunnarsson, Göteborg Energi

E.ON:s biometansatsning

Göran Tillberg, E.ON Gas Sverige AB

Kaffe 15.00-15.30

Block 3: Vätgas

Nordiskt vätgassamarbete

Peter Hinstrup, VD Dansk Gastekniskt Center, Randi Viksund, VD Norsk Gassenter

och Jörgen Held, VD Svenskt Gastekniskt Center.

Svensk vätgasteknik på Antarktis

Anders Ocklind, VD Cellkraft AB

Ultraformern, småskalig reformerteknik för vätgasframställning

Fredrik Silversand, VD Catator AB

Block 4: Policy och visioner

Naturvårdsverkets bidrag avseende

tankställan för förnybara drivmedel

Magnus Östling, Naturvårdsverket

Svenska Gasföreningens vision

Anders Mathiasson, VD

Svenska Gasföreningen

Öppen
arena

21 mars
09.00

SESSION 63

15.00-17.00

Who owns the future - The policymakers and regulators versus investors?

Theme

European governments and EU has high ambitions regarding climate change, competition, and security of supply all important long term issues.

Who owns the future

- The policymakers and regulators versus investors?

Chairman: Urban Kärrmarck

Speaker: Joe Stanislaw Author of "The Commanding Heights"

Additional speakers to be confirmed.

Theme

European governments and EU has high ambitions regarding climate change, competition, and security of supply all important long term issues.

Any investment made in new transmission or power generation will typically last for 50 years or more. Political decisions and changes in the regulatory framework will just incrementally change the future system.

Big national or European and certainly global champions may continue taking advantage of inconsistencies in regulatory framework and policies and thus running their own agenda or they may adapt to the new emerging political context. There are many signposts indicating an ongoing paradigm shift. The speakers will explain why and how.

SESSION 64

13.00-17.00

LUNCH 12.00-13.00

Energy systems to promote sustainable development

– contributions from Sweden to the developing world

Sveriges nya politik för global utveckling, PGU, betonar myndigheternas roll inom utvecklingsarbete. Den ställer nya krav på samverkan mellan olika politikområden och ökar behoven av sådan samverkan mellan statliga myndigheter. I den nya politikens anda träffar Energimyndigheten och Sida en överenskommelse om långsiktigt samarbete inom energi och klimat områden. Samarbetet skall bidra till att nå det övergripande målet för PGU, d.v.s. en rättvis och hållbar global utveckling, samt att stödja utveckling av ett hållbart energisystem internationellt framför allt i utvecklingsländer. Hur kan Sverige främja hållbara energisystem i utvecklingsländer? Hur ska Energimyndigheten, Sida och andra aktörer samverka för att utveckla energi och klimat relaterade projekt i samarbetsländer? Detta seminarium har till syfte att informera om det nya samarbetet, presentera pågående aktiviteter i utvecklingsländer och ge exempel på projekt och aktörer som medverkar i detta sammanhang. Seminariet kommer förmodligen att hållas på engelska.

Chair: Semida Silveira, Swedish Energy Agency

The role of energy in the Millennium Development Goals

Anders Arvidson, Stockholm Environment Institute

SESSION 64 forts.

Energy and gender – in what ways can energy projects contribute to more equality?

Wendy Anneke, Gender and Energy Research and Training, South Africa

Rural electrification in Tanzania

Monika Gullberg, ÅF

Environmental impacts of transmission lines – examples from Africa

Anders Ellegård,

Vattenfall Power Consultant

Bioenergy opportunities in Latin America

Invited guest from OLADE, Ecuador

Programmet uppdateras
kontinuerligt på:
www.sverigesenergiting.se

 Energimyndigheten

 **MÄLARDALENS
HÖGSKOLA**

 **ESKILSTUNA
KOMMUN**

KONFERENSFORUM AB